

Oslo Idrettskrets

Til Markrådet
v/ Markasekretariatet

Ekebergveien 101
1178 Oslo
Telefon 22 57 97 00
Telefax 22 57 97 01
oslo@idrettsforbundet.no
Bankgiro 1600.40.18706
Org.nr: 956 468 116

www.idrett.no/oslo

Oslo, 6. november 2014

FORSLAG TIL MARKARÅDET

Ref viser til e-post av 30.10.2014 fra Markasekretariatet med frist for å fremme forslag.

Vårt forslag er i kortfattet form: «**Verneforslaget må trekkes, og nytt forslag fremmes etter markalovens § 11 der det faglige grunnlaget baseres på å ivareta naturopplevelser, friluftsliv og idrett i samsvar med markalovens formål.**»

Dette begrunnes i det følgende:

Det foreslås vern av områdene som naturreservat etter naturmangfoldloven, mens utgangspunktet var vern etter markalovens § 11. Dette medfører et verneregime med et annet formål og vesentlig strengere restriksjonsnivå på bl.a. friluftslivsaktivitet. Endringen begrunnes bl.a. med ønske fra grunneiere om økonomisk erstatning.

Dette er faglig uholdbart og sjonglering mellom lovverk og vernegrunnlag for å nå et ensidig mål om vern er uholdbart, med de betydelige konsekvenser det har for idretts- og friluftinteressene.

Gjennom de siste møtene i Markrådet er det fra et stort flertall gjort gjeldende at eventuelt vern bør hjemles i Markaloven. Uttalelser og signaler fra politisk ledelse i KLD tilsier at pågående arbeid med verneforslag videreføres etter NML, upåvirket av organisasjoners motstand og Markrådets henvendelser om mulig bruk av Markaloven. Departementet påstår at de samme resultater kan oppnås med naturmangfoldloven og har uttrykt at vernereglene for områdene i Marka vil bli tilpasset bruken av områdene til friluftsliv og idrett. Dette betviles. Påstand om at bruk av to forskjellige lovverk med ulikt formål skal gi samme resultat er ikke troverdig.

Klima- og miljødepartementet beskriver selv vern etter NML slik: «Naturreservat er en streng verneform der det alt vesentlige av virksomhet kan båndlegges hvis det er nødvendig for å oppnå verneformålet.» Dette er i komplett motstrid til Markalovens formål og lovgivers intensjoner. Gitt idrettsorganisasjonenes erfaring med forvaltningen av verneregimer forsterkes vår tvil om at det ikke er likegyldig hvilket lovverk som legges til grunn.

Markrådets mandat

Iht Markaloven § 13 skal «Markrådet arbeide for å fremme formålet med loven og kan av eget tiltak ta opp saker til behandling i rådet.»

Innenfor Markarådets mandat synes det forunderlig og feil å skulle fremme forslag til myndigheten om anvende andre lover enn Markaloven. Det er den vi er satt opp til å beskytte og kjempe for. I Markarådets møter har det tydelig fremkommet at det store flertall av representanter er tilhenger av løsninger for vern basert på Markaloven. I Markarådet er det to tydelige stemmer som ikke er samstemte, - 1) skogeierinteressene som ikke ønsker vern og 2) NOA som ønsker vern etter NML velkommen.

Det synes uoppnåelig å oppnå konsensus om et forslag i Markarådet. I den videre behandlingen i Markarådet oppfordres det til at flertallets syn vektlegges. Det oppfordres videre til at Markarådet jobber for Markaloven og ikke tilpasser seg NML fordi det er enklest for politisk ledelse. Markarådet skal jobbe for Markaloven.

Lovanvendelsen

Jeg vil videre påpeke at det kan bestrides om opprettelse av naturreservat etter NML med den forutgående prosess og saksbehandling er lovlig.

Etter NMLs §14 pålegges myndighetene følgende plikt ved vern: «Tiltak etter her loven skal avveies mot viktige samfunnsinteresser.»

Dette er et sentralt forvaltningsprinsipp som er i tråd med de generelle prinsippene i forvaltningslovens §17, 1.ledd og §37.

Det følger videre av lovarbeidene til §14 (NOU 2004:28 s 384):

«Plikten til å avveie tiltaket etter naturmangfoldloven (her opprettelse av naturvern) mot andre samfunnsinteresser innebærer også en plikt for vedtaksmyndighetene til å utrede hvilke andre samfunnsinteresser som gjør seg gjeldende. Dette kan innebære at de selv må utrede konsekvenser eller at de må innhente slike utredninger fra andre myndigheter, jfr forvaltningslovens §17 første ledd første setning og §37.»

Ved gjennomgang av rapportene for vern fremstår det som åpenbart at det ligger til grunn en svært snever definisjon av friluftsliv. Det er ikke kartlagt eller vurdert andre samfunnsinteresser knyttet til verneområdene, herunder idrett. Definisjonen av friluftsliv i hjemmelsgrunnlaget blir følgelig for snever og er ikke i tråd med formålsparagrafen i NML. Definisjonen av friluftsliv er heller ikke i tråd med Markalovens definisjon eller Plan og bygningslovens definisjon. I begge disse lovverkene er idrett definert som en del av friluftslivet.

Vi mener derfor å ha grunnlag for å hevde at de foreslåtte naturreservat ikke kan opprettes lovlig slik saken nå foreligger.

Idrett og friluftsliv er viktige samfunnsinteresser

Vern etter NML innfører et regime med negativt formål ift brukerorganisasjonenes interesser og Markalovens formål. 1,2 mill mennesker har marka som sitt viktigste aktivitetsområde og dette må hensyntas og vurderes før vern gjennomføres. Idretten har brukt de foreslåtte områdene i generasjoner og på tross av dette har myndighetene hastverk med å innføre lovens strengeste vern.

Når vi vet at Oslo kommune og andre er i full gang med sin Behovsplan for Marka synes det riktig å utsette vern til helheten for Marka er belyst og ivaretatt. Det er urimelig ift befolkningens hensyn og i konflikt med nasjonal strategier for folkehelse, friluftsliv mv å skulle verne som en hastesak.

Økonomiske hensyn

Verneforslaget ble først fremmet etter Markalovens § 11. Deretter har en valgt å bruke Naturmangfoldlovens § 37 og begrunner dette blant annet med frivillig vern og bedre erstatningsordninger.

Myndighetens behov for å bli kvitt budsjettmidler innen en selvpålagt frist må være underordnet i denne sammenheng.

Forslag til vedtak

1. Markarådet mener det er feil og uhensiktsmessig å verne de 8 foreslåtte områdene med hjemmel i Naturmangfoldloven da hovedbegrunnelsen for vern primært er å skjerme områdene for skogsdrift. Markaloven og Naturmangfoldloven er lover med ulikt formål og med vesentlig forskjellig restriksjoner på friluftsliv. Vern av natur har åpenbart en egenverdi, men det har også en klar verdi for mennesker – for aktivitet og naturopplevelser gjennom friluftsliv. Naturvernarbeidet er avhengig av en folkelig og politisk forståelse som kan styrkes gjennom friluftsliv der folk får et positivt forhold til naturen, blir glad i den og opptatt av å ta vare på den. Uforståelig utestenging fra naturen vil gi stikk motsatte reaksjoner i befolkningen.
2. Det er knyttet store allmenne friluftsjntresser til skogområdene som er foreslått vernet. Markarådet ber derfor om at områdene vernes med utgangspunkt i Markaloven, det vil si med formålet naturopplevelse, friluftsliv og idrett. På denne måten sikres at friluftsliv- og idrettsaktiviteter kan drives i verneområdene, samtidig som naturopplevelseskvalitetene bevares.
3. Markarådet forutsetter at friluftsliv-, idretts- og naturvernorganisasjonene gis anledning til medvirkning ved utforming av forskriftene.

Med vennlig hilsen

Oslo Idrettskrets
Magne Brekke
Generalsekretær